

แบบฝึกหัดทบทวนบทที่ ๒๓

ตอนที่ ๑. บทต่อไปนี้เป็นวาทกะอะไร กำหนดอย่างไรจึงทราบวาทกะได้ จงแยกให้เห็น
ธาตุวิภัติ ปัจจัยของแต่ละบทมาดู

มัจฉติ	ย่อมพ้น	ลภติ	ย่อมได้
ชฌณา	พึงรู้	โจเรติ	ย่อมขโมย
กรีสสุ	ทำแล้ว	อคมาสิ	ได้ไปแล้ว
สุโณติ	ย่อมฟัง	อณฺณาสี	ได้รู้แล้ว
คจฺจน	จงไป	ปาปฺณิสสามิ	จักบรรลु
อกาสิ	ได้กระทำแล้ว	วท	จงกล่าว
ปจฺจติ	หุงอยู่	ลพฺภเต	ย่อมได้
กรียเต	ย่อมทำ	คยฺหเต	ย่อมถือเอา
วฺยฺหเต	ย่อมพัดไป	สุยเต	ย่อมฟัง
ภินฺนียเต	ย่อมทำลาย	มฺยฺยจียเต	ย่อมปล่อย
กาเรติ	ย่อมให้ทำ	ภาเวติ	ย่อมให้เจริญ
ขมาเปสิ	ให้อุดโทษแล้ว	อาหฺราเปสิ	ให้นำมาแล้ว
คโต	ไปแล้ว	มโต	ตายแล้ว
ลทฺโธ	ได้แล้ว	ทฺฐโธ	เห็นแล้ว
ทฺฐโธ	กัฏแล้ว	หฺมฺโธ	รื่นเริงแล้ว
ทินฺโน	ให้แล้ว	กโต	ทำแล้ว
รกฺขิตो	รักษาแล้ว	ปาลิตो	เลี้ยงแล้ว
ภคฺโค	หักแล้ว	สฺกโก	สุกแล้ว
อุปฺปนฺโน	เกิดขึ้นแล้ว	กฺทฺโธ	โกรธแล้ว
รตฺโต	ย่อมแล้ว	สนฺนทฺโธ	ผูกสอดแล้ว
วฺทฺโธ	เจริญแล้ว	ททฺโธ	ใหม่แล้ว
สฺกโข	แห้งแล้ว	ปกฺโก	สุกแล้ว
การิตो	ให้ทำแล้ว	มาริตो	ให้ตายแล้ว

ปาจาปิโต	ให้หุงแล้ว	โจราปิโต	ให้ขโมยแล้ว
กตตพฺโพ	พึงทำ	ลภิตพฺโพ	พึงได้
มริตพฺพํ	พึงตาย	ปจิตพฺพํ	พึงหุง
ปาปุณฺณิตพฺโพ	พึงบรรลु	อุปปชฺชิตพฺพํ	พึงเกิด
การาเปตพฺโพ	พึงให้ทำ	มาราเปตพฺโพ	พึงให้ตาย
ภวิตพฺพํ	พึงเป็น	จินฺเตตพฺพํ	พึงคิด
พฺพชฺฌิตพฺโพ	พึงรู้	ยุณฺชิตพฺโพ	พึงประกอบ

นักเรียนต้องแยกธาตุวิภัตติ ปัจจัยเหล่านี้ แล้วทำตัวให้สำเร็จรูปเป็นบทต่าง ๆ กฎเกณฑ์และหลักการแปลงธาตุ วิภัตติ ปัจจัย และอธิบายว่า กริยานั้น ๆ เป็นวากอะไร มีลักษณะวากนั้นอย่างไร? พึงค้นคว้าจากแบบเรียน อาขยาต และกริยาภิธาน ที่เรียบเรียงไว้จะได้เข้าใจโดยละเอียดเพิ่มมากยิ่งขึ้น

เฉลยแบบฝึกหัดประกอบวิชาแปลมครเป็นไทย บทที่ ๑

ตอนที่ ๑

- บทต่อไปนี้เป็นวากอะไร กำหนดอย่างไรจึงทราบวากได้
- จงแยกให้เห็นธาตุ ปัจจัย และวิภัติ ของแต่ละบท มาดู

(เนื่องจากมีกิริยาจำนวนมาก ให้นักเรียนเขียนเฉพาะองค์ประกอบของกิริยา (ธาตุ+วิภัติ+ปัจจัย) เท่านั้น ลงในใบตอบ ส่วนการกำหนดวากให้นักเรียนตอบในห้องเรียนกับอาจารย์)

มฺจุจติ = ย่อมหลุด, ย่อมพ้น	[มฺจุ+ย+ติ]	[กัตตุวาก]
ลภติ = ย่อมได้	[ลภ+อ+ติ]	[กัตตุวาก]
ชฌณฺหา = พึงรู้	[ณฺหา+นา+เอยฺย]	[กัตตุวาก]
โจเรติ = ย่อมขโมย	[จร+เณ+ติ]	[กัตตุวาก]
กรีสฺสุ = ทำแล้ว	[กร+โ+อฺ]	[กัตตุวาก]
อคมาสี = ได้ไปแล้ว	[อ+คมฺ+อา อาคม+สฺ+อฺ]	[กัตตุวาก]
สุโณติ = ย่อมฟัง	[สุ+ณฺ+ติ]	[กัตตุวาก]
อณฺณาสี = ได้รู้แล้ว	[อา+ณฺหา+นา+สฺ+อฺ]	[กัตตุวาก]
คฺจุจ = จงไป	[คฺจุ+อ+ติ]	[กัตตุวาก]
ปาปฺณิสฺสามิ = จักบรรลु	[ปา+อป+ณฺนา+อิ+สฺสามิ]	[กัตตุวาก]
อกาลี = ได้กระทำแล้ว	[อ+กร+โ+อฺ]	[กัตตุวาก]
วท = จงกล่าว	[วท+อ+ติ]	[กัตตุวาก]
ปฺจุจติ = หุงอยู่	[ปฺจุ+ย+ติ]	[กัมมวาก]
ลพฺภเต = ย่อมได้	[ลภ+ย+เต]	[กัมมวาก]
กรียเต = ย่อมทำ	[กร+อิ+ย+เต]	[กัมมวาก]
คฺยุหเต = ย่อมถือเอา	[คฺห+ย+เต]	[กัมมวาก]
วฺยุหเต = ย่อมพัดไป	[วฺห+ย+เต]	[กัมมวาก]
สุยเต = ย่อมฟัง	[สุ+ย+เต]	[กัมมวาก]
ภินฺทียเต = ย่อมทำลาย	[ภิท+อิ+ย+เต]	[กัมมวาก]
มฺญฺจียเต = ย่อมปล่อย	[มฺจ+อิ+ย+เต]	[กัมมวาก]

กาเรติ = ย่อมให้ทำ	[กร+ณ+ติ]	[เหตุกัตตุวาก]
ภาเวติ = ย่อมให้เจริญ	[ภ+ณ+ติ]	[เหตุกัตตุวาก]
ขมาเปติ = ให้อดโทษแล้ว	[ขม+ณาเป+ส+อิ]	[เหตุกัตตุวาก]
อาหาราเปติ = ให้นำมาแล้ว	[ขม+ณาเป+ส+อิ]	[เหตุกัตตุวาก]
คโต = ไปแล้ว	[คม+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
มโต = ตายแล้ว	[มร+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
ลหุโร = ได้แล้ว	[+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
ทัญโจ = เห็นแล้ว	[ทิส+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
ทญโจ = กัดแล้ว	[ทัส+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
หญโจ = รื่นเริงแล้ว	[हन+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
ทินโน = ให้แล้ว	[ทา+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
กโต = ทำแล้ว	[กร+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
รกฺขิตโต = รักษาแล้ว	[รก+ข+อิ+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
पालิตโต = เลี้ยงแล้ว	[ปา+ล+อิ+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
ภคโค = หักแล้ว	[ภน+ช+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
สฺกฺโก = สุกแล้ว	[สฺ+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
อุปปนฺโน = เกิดขึ้นแล้ว	[อุ+ป+น+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
กฺกฺโร = โกรธแล้ว	[กฺ+ท+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
รตุโต = ย้อมแล้ว	[รท+ช+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
รตุโต = กำหนดแล้ว	[รท+ช+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
สนฺนทฺโร = ผูกสอดแล้ว	[ส+น+ท+ต+ลิ]	[กัมมวาก]
วฺจฺโณ = เจริญแล้ว	[ว+จ+ณ+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
ททฺโณ = ไหม้แล้ว	[ท+ท+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
สฺกฺโข = แห้งแล้ว	[สฺ+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
ปฺกฺโก = สุกแล้ว	[ป+จ+ต+ลิ]	[กัตตุวาก]
การิโต = ให้ทำแล้ว	[กร+ณ+อิ+ต+ลิ]	[เหตุกัมมวาก]
มาริโต = ให้ตายแล้ว	[มร+ณ+อิ+ต+ลิ]	[เหตุกัมมวาก]
ปาจาปีโต = ให้หุงแล้ว	[ป+จ+ณาเป+อิ+ต+ลิ]	[เหตุกัมมวาก]
โจราปีโต = ให้ขโมยแล้ว	[จ+ร+ณาเป+อิ+ต+ลิ]	[เหตุกัมมวาก]

กตฺตพฺโพ = พึ่งทำ	[กร+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]
ลภิตพฺโพ = พึ่งได้	[ลภ+อิ+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]
มริตพฺพํ = พึ่งตาย	[มร+อิ+ตพฺพ+ลี]	[ภาววาจก]
ปจิตพฺพํ = พึ่งหุง	[ปจ+อิ+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]
ปาปฺณิตพฺโพ = พึ่งบรรลु	[ปา+อป+อุณฺหา+อิ+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]
อุปฺปชฺชิตพฺโพ = พึ่งเกิด	[อุ+ปท+ย+อิ+ตพฺพ+ลี]	[ภาววาจก]
การาเปตพฺโพ = พึ่งให้ทำ	[กร+ณาเป+ตพฺพ+ลี]	[เหตุกัมมวาจก]
มาราเปตพฺโพ = พึ่งให้ตาย	[มร+ณาเป+ตพฺพ+ลี]	[เหตุกัมมวาจก]
ภวิตพฺพํ = พึ่งเป็น	[ภฺว+อิ+ตพฺพ+ลี]	[ภาววาจก]
จินฺเตตพฺพํ = พึ่งคิด	[จินฺต+เณ+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]
พฺพชฺฌิตพฺโพ = พึ่งรู้	[พฺพ+ช+ย+อิ+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]
ยฺยชฺชิตพฺโพ = พึ่งประกอบ	[ยฺย+ช+ย+อิ+ตพฺพ+ลี]	[กัมมวาจก]